

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca huan Hebreos

Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'

¹ Makāntza' Dios lej tāpālhūhua' cāmāca'tzīnīlh ixā'ctasana'nī'n lā' cāmāchihuīnlh ixtachihuīn. Lā' xlaca'n maklhūhua' tatā'chihuīna'lh a'ntī quinapapanac'a'n. ² Lā' chuhua'j huā' tamā'na quilhtamacuj a'ntū ā'xmān, Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. Lā' ixO'kxa' quincāmācā'tzīnīnl'ta'ni' a'ntū Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Dios tlahuani't ixO'kxa' ixtēcu' xla' ixlīhuāk a'ntū a'nan. IxO'kxa' Dios cāxui'līlh huan quilhtamacuj lā' a'ntū a'nan nac a'kapūn. Cāxui'līlh huā'mā' por ixquilhtampān Dios. ³ IxO'kxa' Dios, xla' a'cxtim con Dios, como lej ka'tla'. Xla' ū'tza' māpa'ksīkō' a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj lā' a'ntū tahui'lāna' tālhmā'n nac a'kapūn, como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' māni' ū'tza' cāxapakō'lh quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tahuī'lh na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' a'ntza' tamāpa'ksīni'n.

IxO'kxa' Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn

⁴ IxO'kxa' maxquī'ca lej ka'tla' līmāpa'ksīn. Lā' tū' chuntza' huan ángeles takā'lhī līmāpa'ksīn. Dios maxquī'lh ixlītlōt a'ntū más xaka'tla'. Lā' tū' chuntza' huan ángeles cāmaxquī'ca ixlītlōtca'n. ⁵ Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles, a'nchī huanilh ixO'kxa':
Hui'x qui'O'kxa'.

Chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.

Lā' nā Dios tū' maktin cāhuaninī't kalhatin de ixángeles:

Quit minTāta' para pō'ktu.

Lā' hui'x qui'O'kxa' para pō'ktu.

⁶ Lā' a'xni'ca' namacamin nac quilhtamacuj ixO'kxa' a'ntū ixlacsacnī't Dios hualh:

U'tza' catamācā'tanīlh ixlīhuākca'n ixángeles Dios.

⁷ Lā' Dios chihuīna'lh ixpālacataca'n huan ángeles lā' hualh:

Huan ángeles ixlacscujnī'n Dios.

Ta'a'n a'nlhā Dios cāmacā'n.

Lej līlacapalh ta'a'n hua'chi ū'ni' lā' hua'chi huan makli'pni'ni'n.

⁸ Lā' nā Dios chihuīna'lh ixpālacata ixO'kxa', lā' hualh:

Hui'x Dios lā' hui'x namāpa'ksīni'na' para pō'ktu.

Lej tzey a'ncchī hui'x māpa'ksīni'na'.

⁹ Hui'x lakatīya' a'ntū xatzey.

Lā' tū' laktzī'ncu'tuna' a'ntū ko'hua'jua'.

Lā' ū'tza' līlacacsacnī'ta'ni' minDios.

Lā' lej māpāxuhuīni' como lej maxquī'ni' lhūhua' līmāpa'ksīn.

Lā' huan ā'makapitzīn tū' chuntza' cāmaxquī'ca.

¹⁰ Lā' nā Dios huampā:

Hui'x, Māpa'ksīni', tla'hua' ixlīhuāk quilhtamacuj xapū'la.

Lā' hui'x tla'hua' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yunu'n nac a'kapūn.

¹¹ Lā' huāk huā'mā' natalaksputa.

Lā' hui'x tū' chuntza'.

Hui'x natahui'la'ya' para pō'ktu.

Huāk huā'mā' xakōlūhua' natala hua'chi xamasni' lu'xu'.

12 Tū'tza' caticāmaclacasqui'nca, como hui'x huāk xasāsti' nacātlahua'ya'.

Chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' tamakxtu xakōlūhua' ixlu'xu' lā' lhakā' xasāsti'.

Lā' hui'x, tū' makin catitaxtāpali' lā' natahui'la'ya' para pō'ktu.

13 Lā' Dios tū' makin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles chuntza' hua'chi huanilh ixO'kxa':

Catahui'la' nā quimpāxtūcāna'j hasta que quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n.

14 Huan ángeles xalakahuan a'yuj tūla laktzī'ncan. Lā' xlaca'n tascuja chu a'nchī Dios cāmāpa'ksī. Dios cālakmacamin para natamaktāya a'ntī cāmāpūtaxtūca lā' takalhīmā'na a'ntū Dios nacāmaxquī' a'ntū lej tzey.

2

Tasqui'nī na'a'kahuañna'ni'yāuj a'ntū Dios huan

1 Jesús xla' lej ka'tla'. Lā' ū'tza' xa'nca nalipāstacāuj huan xatzey tachihuīn a'ntū quincātamāca'tzīnīnī'ta'ni'. Lā' chuntza' tū' catitaxtutāyauj na ixtej Dios. **2** A'ntū Dios cāmāhuanilh huan ángeles, ū'tza' lej xastu'ncua'. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuañna'ni'lh, xlaca'n cāmāpātīnīca. **3** Lā' nā chuntza' quina'n naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' namakxtekāuj que Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, ū'tza' a'ntī xapū'la chihuīna'lh a'nchī nalipūtaxtucan. Lā' a'ntīn takaxmatli xlaca'n quincātamāca'tzīnīni' lā' quincātahuanini' que ū'tza' stu'ncua'. **4** Lā' nā chuntza' Dios mālacsu'yulh que stu'ncua' a'ntū cāhuanica, como cāmacamaxquī'lh līmapa'ksīn para

natatlahua tāpālhūhua' lej xalaka'tla' lē'cnīn. Lā' nā cāmaxqui'ca ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo chā'tunu' chu a'nchī Dios ixlacasqui'n que natlahua chā'tunu'.

Jesucristo pu'nlí hua'chi kalhatin chi'xcu' para namāpūtaxtūnu'n

⁵ Lā' huan ángeles, tū' xlaca'n a'ntī Dios nacālīmāmacū' huan quilhtamacuj a'ntū līchihuīna'nāuj, lā' a'ntū xasāsti' nala. ⁶ Tū' ángeles caticālīmāmacū'lh huan quilhtamacuj. Nacālīmāmacū'can tachi'xcuhuī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huancan:

Lā' hui'x Dios cāpāstaca' de huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' lej ixtapalhca'n.

Lā' cātlahuani'ya' xlaca'n a'ntū lej tzey.

⁷ Hui'x cālīmāka'tli' huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' hua'chi huan ángeles.

Lā' cātla'hua' que cacā'a'cnīni'ni'ca.

⁸ Lā' huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīni'nkō' por minquilhtampān.

Lā' a'xnīca' huancan que tamāpa'ksīni'nkō', chuntza' huanicu'tun que huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīkō' ixlihuāk, a'yuj tūna'j tatasu'yu palh tamāpa'ksīni'nkō'. ⁹ Cristo ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'n. Ca'tzīyāuj a'nchī pātīnīlh Jesús. Ti'na'jalh más que huan ángeles, a'yuj tū' lej makān. Chuntza' lalh como Dios lacasqui'lh que xla' nanī para ixlihuākca'n tachi'xcuhuī't como Dios lej lakalhu'mana'n. Lā' como Jesús nīlh, ū'tza' lej lī'a'cnīni'ni'can.

¹⁰ Dios tlahuakō'nī't. Xla' cāmā'a'nanīkō'lh ixlihuāk a'ntū a'nan, chu a'nchī ixtapuhuān. Lā' chuntza' līmakuan que Dios macamilh

ixO'kxa' nac quilhtamacuj para nanī, como Dios ixlacasqui'n que lhūhua' natala ixcamana'lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' como Jesucristo pātīni'lh por quimpālacataca'n, chuntza' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni'. ¹¹ A'ntī Jesús cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n, huāk ixcamana' Dios. Lā' como ixcamana' Dios, chu kalhatin a'ntī ixTāta'ca'n hua'chi Jesucristo. Lā' ū'tza' tū' līmāxana'n Jesucristo a'xni'ca' huan que xlaca'n ixtā'timīn. ¹² Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Jesús huanilh Dios:

Quit na'iccālītā'chihuīna'n de hui'x huan quintā'timīn.

Lā' a'nlhā xlaca'n tatakēxtimī na'icmāka'tlī'yāni'.

¹³ Lā' nā Jesús hualh:

Quit na'iclīpāhuān Dios.

Lā' nā huampā:

A' icuī' quit con ixcamana' Dios a'ntī Dios quilīmāmacū'lh.

¹⁴ Lā' huā' tamā'na camana' takalhī ixquinītca'n lā' ixka'lhnī'ca'n. Lā' nā chuntza' Cristo lalh chu a'extim, como ixka'lhī ixquinīt lā' ixka'lhnī'. Lā' pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' como xla' nīcu'tulh como chuntza' tzē natlaja huan ko'ti'ti' a'ntī por ixpālacata līnīcan. ¹⁵ Lā' chuntza' Cristo tzē cālimaktāyah xlaca'n a'ntī pō'ktu ixtajicua'n natani. Lā' xla' tzē cāmaklhīl huan ixtajicuā'tca'n. ¹⁶ Lā' tū' ángeles a'ntī cāmaktāyah Cristo. Xla' cāmaktāyah huan tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'i' hua'chi Abraham. ¹⁷ Ixtasqui'nī que Cristo ixlah a'cxtim con ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntī hua'chi mānī' ixtā'timīn Cristo. Lā' chuntza' xla' lej quincālakalhu'manāni'. Lā' nā chuntza' tzē nala

xapuxcu' ixlísacerdote na ixlacapún Dios. Lā' māni' ū'tza' talacnūni'lh hua'chi lē'ksajna'. Lā' chuntza' tzē quincatamāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.
18 Lā' chuhua'j como Jesucristo māni' xla' pātīni'lh, xla' tzē nacāmktāya xlaca'n a'ntīn tapātīni'mā'na lā' a'ntī huan ko'ti'ti' cāmātonkopūcu'tun.

3

Jesucristo lej a'cnīni'ni'can

1 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, Dios cālacsacnī'ta'ni' lā' ū'tza' lila'tit hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' chuhua'j capāstactit Jesucristo. Dios macamilh huan Jesucristo. Lā' mānūlh xapuxcu' ixlísacerdote na ixlacapún Dios. Lā' Jesucristo chuntza' tzē nacāmktāya xlaca'n a'ntīn takalhlaka'i'.
2 Lā' Jesucristo tlōkentaxtūkō'lh huā'mā' a'ntū Dios ixlimāmacū'nī't. Lā' nā chuntza' Moisés tlōkentaxtūkō'lh nā xla' ixlihuāk a'ntū Dios ixlimāmacū'nī't por ixpālacataca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. **3** Lā' minī'ni' lej ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo; lā' Moisés tū' chuntza' ca'a'cnīni'ni'ca. Lā' nā chuntza' a'ntī māpa'ksī nac lakatin chic, xla' a'cnīni'ni'can. Lā' huan ā'makapitzīn nac chic tū' lej cā'a'cnīni'ni'can. **4** Huan chi'xcuhuīn tzēn tatlahua chic. Lā' Dios, xla' tlahuakō'nī't ixlihuāk a'ntū a'nan. **5** Lā' Moisés xa'nca tlahuahl a'ntū ixlimāmacū'canī't por ixpālacata ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla' ī'scuja na ixlachni'ca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't a'ntū napātle'ke.
6 Lā' Cristo, xla' ixO'kxa' Dios. Lā' xla' huāk tzey a'ntūn tlahuua. Lā' ū'tza' līmāmacū'canī't ixlihuākca'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, palh quina'n chu

ū'tza' nalīpāhuanāuj līhuan lahui'lāna'uj, lā' palh līpāxuhuayāuj a'ntū Dios naquincāmaxqui'yāni'.

Ixtachi'xcuhuīt Dios natalīpāxuhua a'ntū Dios tlahuakō'lh

⁷ Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh huan Espíritu Santo:
Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tātit a'nchī Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.

⁸ Tū' lacxumpi cala'tit hua'chi a'ntīn tatā'lāsta'lalh Dios makāntza' a'nlhā nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.

Dios lej cāpātīni'lh xlaca'n.

Lā' Dios hualh: ⁹ "Minapapana'ca'n hua'chilh xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun hasta lhānchula' xa'iccāpātīni'lh xlaca'n".

Lā' xlaca'n lej lacxumpi ixtahuanī't, lā' a'yuj talak-tzī'lh xlaca'n huan lē'cnīn a'ntū xa'ictlahua quit por tu'pu'xam cā'ta.

¹⁰ Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' icualh: "Xlaca'n tū' maktin xa'nca tapāstacna'n. Lā' tū' tamāchekekī xlaca'n a'ntū iclacasqui'n quit".

¹¹ Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.

¹² Lā' chuhua'j, tā'timīn, xa'nca calatā'kchokotit. Lā' tū' caxumpīni'ni'tit Dios nīn kalhatin de hui'xina'n. Tū' tzey palh tū' kalhlaka'i'yā'tit Dios. Lā' por ixpālacata huā'mā' tzē nataxtunquīyā'tit con Dios xalakahuan. ¹³ Xatzey cālāmaktāya'tit macaxtim chuhua'j pō'ktu līhuān lahui'lāna'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' chuntza' nīn

kalhatin napuhuan palh tzē natlahua a'ntun tū' tzey. Palh chuntza' napuhuan kalhatin, māni' ū'tza' ta'a'kxokomā', lā' ā'chulā' tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. ¹⁴ Palh quina'n tū' namakxtekāuj nalipāhuanāuj Cristo a'cxtim hua'chi xapū'la ixlipāhuanāuj, chuntza' nā quila'ca'n nala huák a'ntū ixla' Cristo.

¹⁵ Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: Palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit ixtachihuīn Dios, ca'a'kahuāna'ni'tit.

Lā' tū' caxumpīni'ntit hua'chi xlaca'n xalanī'n makāntza' a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.

¹⁶ ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n tichū takaxmatli ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh? Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī cāmāxtulh Moisés de nac Egipto. ¹⁷ ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n a'ntī ixtamakā'kchā'nī't Dios? Dios lej ixa'kchā'nī't con xlaca'n a'ntī ixtatlahua talaclē'i' tu'pu'xam cā'ta, lā' ū'tza' talīnlh xlaca'n huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. ¹⁸ ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n a'ntī cālīchihuīna'lh Dios a'xni'ca' hualh que tū' catitachā'lh nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con Dios? Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn taxumpīni'lh Dios. ¹⁹ Lā' chuntza' tzē līmāchekxīcan que xlaca'n tūlalh tachā'lh huan nac ti'ya't, como xlaca'n tū' takalhlaka'i'lh que stu'ncua' a'ntū cāhuanilh Dios.

4

¹ Lā' quina'n, Dios quincāhuaninī'ta'ni' que tzē nachā'nāuj a'nlhā xla' hui'lacha' lā' a'ntza' najaxāuj quina'n con Dios. Lā' lej tasqui'nī napāstacāuj a'nchī nalilatā'kchokoyāuj, como lej lījicua' palh tū' cachā'lh kalhatin de hui'xina'n.

² Quina'n kaxmatnī'ta'uj huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī līpūtuxtucan. Lā' nā xlaca'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn. Lā' xlaca'n xmān chu tlakaj takaxmatli como tū' takalhlaka'l'h palh stu'ncua' huā'mā' tachihuīn. ³ Lā' quina'n, como kalhlaka'l'yāuj, nachā'nāuj a'nlhā hui'lacha' Dios lā' najaxāuj con Dios. Lā' Dios cālīchihuīna'l'h xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'l'h lā' hualh:
Quit ica'kchā'l'h con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'l'h huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.

Lā' chuntza' hualh Dios a'yuj ū'tza' ixtlahuanī'ttza' a'nlhā najaxcan lā' como ixtlahuakō'nī'ttza' ixlihuāk a'ntū a'nan. ⁴ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata huan lakatojon chi'chini'. Lā' chuntza' huan:

Dios pūjaxli huan ixlīlakatojon chi'chini' lā' tū' scujli.

⁵ Lā' nā a'ntza' tatzo'kni':

Xlaca'n tū' catitachā'l'h a'nlhā najaxcan con quit.

⁶ A'ntīn takaxmatli xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nalīpūtuxtucan, xlaca'n tū' takalhlaka'l'h. Lā' ū'tza' tū' talīchā'l'h xlaca'n a'nlhā najaxcan con Dios. Lā' chuntza' ā'makapitzīn natachā'n lā' natatā'jaja Dios. ⁷ Lā' como xlaca'n tū' tachā'l'h, chuntza' Dios laclhēcāhui'l'h ā'lakatin chi'chini' a'ntū māpācuahuīl'h chuhua'j. Ixlīlhūhua' cā'ta Dios māchihuīnl'h David a'ntī rey ixuanī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī David hualh: Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntū Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.

Lā' ca'tzīyāuj que pō'ktu Dios cāta'sani'mā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't lā' hasta chuhua'j. ⁸ Lā' a'xni'ca' Dios chuntza' huanilh David, Josué

ixchinī'ttza' con huan tachi'xcuhuī't huan nac ti'ya't a'nlhā Dios ixcāmālacnūni'nī't. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj quina'n que Dios ixtā'chihuīna'mā' David por ixpālacata ā'lacatin a'nlhā najaxcan. ⁹ Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que quina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios nachā'nāuj a'nlhā cāxui'līnī't para napūjaxāuj chuntza' hua'chi Dios jaxli ixlīlakatojon chi'chini' a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhtamacuj. ¹⁰ Lā' a'ntīn tachā'n a'ntza', xlaca'n a'ntīn tatluahuakō'nī't ixlītlōtca'n lā' a'ntza' natajaxa chuntza' hua'chi Dios jaxli a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhtamacuj. ¹¹ Lā' quina'n lej calīhui'līuj para nachā'nāuj lā' a'ntza' najaxāujtit con Dios. Lā' tū' calauj hua'chi xala'nī'n makāntza'. Xlaca'n tūlalh tachā'lh como tū' takalhlaka'i'lh palh stu'ncua' a'ntū hualh Dios.

¹² Lā' ixtachihuīn Dios xla' hua'chilh xalakahuan lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn como ū'tza' scuja na qui'a'clhcunucca'n. Ixtachihuīn Dios hua'chi kantin espada a'ntū kēstītu' lā' tzej sta'ya'nca', a'ntū tzē lakchā'nkō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' nalīca'tzīyāuj palh tū' tzey qui'a'clhcunucca'n lā' quintapāstacna'ca'n. ¹³ Lā' Dios huāk laktzī'hui'. Nīn tuntū' tzē natatzē'kni' na ixlacapūn Dios. Xla' lakapaskō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' quina'n ka'lhī nakalhtīnī'nāuj na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū tlahuayāuj chā'tunu' de quina'n.

Dios līmānūlh Jesucristo xapuxcu' ixlīsacerdote

¹⁴ Lā' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, chā'nī'ttza' xla' a'nlhā hui'lacha' Dios. Xla' ū'tza' hua'chi kalhatin xapuxcu' sacerdote a'ntī quincālacapūtāyamā'nī' lā' chihuīna'n por quina'n. Lā' chuntza' quina'n tū' catimakxtekui kalhlaka'i'yāuj Jesucristo

nīn macsti'na'j. quisacerdoteca'n. Xla' quincālakalhu'manāni' quina'n, como nā xla' xapū'la chuntza' ixatalilaktzī'ncu'tun a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quina'n quincāpātle'keni'mā'ni'. Pero xla' nīn tuntū' tlahuallh a'ntūn tū' tzey. 16 Lā' ū'tza' calītapajtzūj na ixlacapūn Dios. Lā' tū' calacapuhuanui. Xla' lej lakalhu'mana'n. Lā' naquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' maclacasqui'nāuj.

5

1 Lā' huan chi'xcuhuī'n israelitas a'ntīn cālīmānūcan xanaxpuxcu'nu' ixlīsacerdoteca'n, chā'tunu' tascuja na ixlacapūn Dios por ixpālacataca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' kalhatin chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 2 Lā' huā'mā' sacerdote, como xla' chi'xcu', a'katunu' tlahuā a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' līlaczucu cālīpātīni' xlaca'n a'ntīn tūna'j xa'nca taca'tzī lā' xlaca'n a'ntīn tatatonkopūnī't. 3 Lā' como xla' a'katunu' tlahuā a'ntūn tū' tzey, tasqui'nī que xla' na'a'ksajuī'nin xapū'la para namāpānūni'can ixtalaclē'i' māni' ū'tza'. Lā' ā'calīstān xla' a'ksajuī'nin para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

4 Lā' nīn tintī' ixa'cstu tzē natanūni' xapuxcu' ixlīsacerdote. Xmān Dios a'ntī tzē namānū xapuxcu' ixlīsacerdote, chuntza' hua'chi Dios mānūlh Aarón. 5 Lā' Cristo nā tū' ixa'cstu tanūni'lh xapuxcu' sacerdote. Xla' mānūlh Dios lā' huanilh: Hui'x qui'O'kxa' lā' chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.

6 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:

Hui'x nala'ya' milisacerdote para pō'ktu.

Lā' chuntza' hua'chi mānūca Melquisedec ixlisacerdote lā' nā chuntza' hui'x namānūca'na'.

7 Lā' Jesucristo a'xnī'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, xla' lej ixkalhtō'ka' con ixlīhuāk ixa'clhcunuc lā' lej ī'squi'nī' Dios hasta ixcalhuani'. Lā' Dios ū'tza' a'ntī tzē ixmāpūtaxtūlh de huan līnīn. Lā' Dios kaxmatni'lh huan ixoración, como Jesucristo xmān ixtlahuacu'tun a'ntū ixtapuhuān Dios. **8** Lā' Jesucristo a'yuj ixO'kxa' Dios, xla' ixa'kahuāna'ni' lā' ū'tza' līpātīni'lh xla'. Lā' ū'tza' xla' līmāchekxī a'nchī tapatīni'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios. **9** Lā' Jesucristo lej xa'nca a'kahuāna'ni'lh Dios hasta nīlh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' xla' tzē nacālīmāpūtaxtū para pō'ktu xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'. **10** Lā' Dios līmānūlh xapuxcu' ixlisacerdote chuntza' hua'chi Melquisedec.

Lījicua' palh taspi'tāyacan na ixtej Dios

11 Quit iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Jesucristo hua'chi Melquisedec. Pero lej jicslīhua' como hui'xina'n tūna'j xa'nca māchekxī'yā'tit. **12** Lā' maclacasqui'nā'titcus a'ntī nacātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' xajicslīhua' ixtachihuīn Dios. Lā' como hui'xina'n makāntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', hui'xina'n tzētza' ixcāmāsu'ni'tit huan ā'makapitzīn. Hui'xina'n hua'chi kalhatincus ska'ta' a'ntī xmāncus leche tahua' lā' tūlana'j tahuā'yan. **13** Huan lakska'tā'n a'ntī xmāncus leche tahua', xlaca'n tūna'j taca'tzī

a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. ¹⁴ Lā' a'ntī xastacni'tza', xlaca'n taca'tzītza' a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.

6

¹ Lā' chuhua'j como hui'xina'n kalhlaka'i'nī'ta'ntittza', tū'tza' icticāhuanini' a'ntū cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn xapū'la. Tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lītzucucan kalhlaka'i'can Cristo lā' a'nchī līxtāpalīcan quintapāstacna'ca'n lā' a'nchī līmakxekcan tlahuacan a'ntūn tū' tzey, lā' a'nchī līkalhlaka'i'can Dios. Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej jicslīhua' māchekxīcan a'ntū ixla' Dios. ² Lā' tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lī'a'kpaxcan, lā' a'nchī cālīmā'ca'ni'can macan, lā' a'nchī nalīlakahuanchokocan, lā' a'nchī Dios nalījuzgarlī. ³ Chuhua'j, palh Dios lacasqui'n, na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū más xajicslīhua' ixpālacata ixtachihuīn Dios.

⁴ A'ntīn tataspi'tāyanī't na ixtej Dios, lejtza' jicslīhua' natalitaspi'tpala xlaca'n. Xlaca'n tamāchekxīnī'ttza' a'nchī nalīpūtaxtucan lā' a'nchī Dios cālīsicua'lānālī ixtachi'xcuhiī't lā' a'nchī ka'līhī līmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. ⁵ Lā' xlaca'n taca'tzī que lej tzey a'ntūn takalhlaka'i'nī't ixpālacata a'ntū huanī't Dios, lā' talaktzī'nī't huan lē'cnī'n a'ntū tlahuacan por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Lā' por huā'mā' līmāpa'ksīn namāpa'ksīkō'can a'xni'ca' namin huan xasāsti' quilhtamacuj. ⁶ Lā' como xlaca'n tataxtutāyanī't na ixtej Dios, tūlatza' cāmāxtapālīnīpalacan hua'chi tatlahualh xapū'la. Tūlatza' como hua'chilh talakapalanī't Jesús a'nchī nīlh nac cruz. Lā' hua'chilh ixtaxtokohua'ca'pā ixO'kxa' Dios.

⁷ Chuhua'j quit iccāhuanicu'tunāni' a'ntū hua'chi lītalacastuca. Nac cā'tacuxtu maklhūhua' la huan xcān. Lā' huan xcān chū'hua' nac huan ti'ya't. Lā' chuntza' līlana'n lā' chuntza' talīhuā'yan a'ntīn tascuja nac huā'mā' ti'ya't. Chuntza' līla chu a'nchī ixtapuhuān Dios. ⁸ Lā' nac ti'ya't a'nlhā staca xmān lhtucū'n lā' chi'tin, huanmā' tuntū' ixtapalh. Natahuan que tū' tzey. Lā' natalhcuyu. Huā'mā' ti'ya't hua'chi a'ntīn tataspi'tchokonī't na ixtej Dios.

Dios natlōkentaxtū a'ntū huan

⁹ A'yuj chuntza' ictzo'ka quit, quit icca'tzī que hui'xina'n tū' taspi'tchokonī'ta'ntit huan nac tej. Xa'nca tasu'yu que hui'xina'n kalhlaka'i'yā'tit. ¹⁰ Huāk a'ntū Dios tlahua, xla' huāk tzey. Xla' tū' catipātza'nkālh a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n lā' a'nchī māsu'yunī'ta'ntit que pāxquī'yā'ttit Dios. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n cāmaktāya'nī'ta'ntit ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'i' lā' ticāmktāyapā'na'nticus. ¹¹ Quit lej iclacasqui'n que milīhuākca'n hui'xina'n cascujtit chuntza' līhuan lahui'lā'na'nticus nac quilhtamacuj. Lā' chuntza' napātle'ke ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n ka'lhī'pā'na'ntit. ¹² Tū' iclacasqui'n que laclhquititni' nala'yā'tit. Iclacasqui'n que nacāmaksca'tā'tit ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'i' lā' tapātīni'n. Xlaca'n tamaklhtīni'mā'na a'ntū cāhuaninī't Dios que nacāmaxquī'.

¹³ A'xni'ca' Dios huanilh Abraham a'ntū nat-lahuani', Dios tapācuahuīlh māni' ū'tza', como tintī' ā'kalhatin más xaka'tla'. ¹⁴ Lā' Dios hualh: Lej ixlīstu'ncua' na'icsicua'lanālīyāni' quit.

Lā' stu'ncua' na'icmaxquī'yāni' lej lhūhua' minatā'na'tna'.

15 Lā' Abraham pō'ktu ka'lhīlh lā' tū' jiclhua'lh.

Lā' chuntza' maklhtīnī'lh a'ntū Dios ixuaninī't.

16 A'xnī'ca' kalhatin chi'xcu' huan que lej stu'ncua' a'ntū xla' chihuīna'n, xla' māpācuhuī ā'kalhatin a'ntī más xaka'tla' lā' tzē namāpātīnī palh tū' natlōkentaxtū. Lā' chuntza' talīko'xamixa a'ntī ixtalāquilhnī como taca'tzī que huan chi'xcu' ka'lhī que natlōkentaxtū. **17** Lā' nā Dios tapācuahuīlh māni' ū'tza'. Chuntza' tlahuallh como ixlacasqui'n que nataca'tzī huan tachi'xcuhuī't que huanmā' lej stu'ncua' lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū hualh.

18 Quina'n ca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū Dios hualh, como tapācuahuīlh māni' ū'tza' lā' xla' tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj como hua'chilh tzā'lani'nī'ta'uj a'ntū lījicua' lā' lakminī'ta'uj Dios. Lā' Dios hualh que quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. Lā' chuhua'j ca'tzīyāuj xa'nca que ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. **19** Lā' como ca'tzīyāuj que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu, chuntza' tū' tamakchuyīnī'ta'uj. Lā' chuntza' quina'n hua'chi a'ntū tzancstāya. Ca'tzīyāuj que natanūyāuj nac a'kapūn a'nlhā sicuālanālani't. **20** Lā' a'ntza' xapū'la tanūnī't Jesúz a'nlhā natanūyāuj. Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n, como xla' lalh xapuxcu' sacerdote para pō'ktu hua'chi Melquisedec.

1 Huā' Melquisedec xla' rey ixuanī't nac Salem lā' nā ixsacerdote Dios xala' nac a'kapūn. Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham a'xni'ca' xla' ixtaspi'tmā' de huan nac guerra a'nlhā ixcāmaknīnī't huan reyes. Lā' Melquisedec sicua'lanālīh. **2** Lā' Abraham maxqui'lh huan ixlītāpācāuj de ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixlīminī't de huan nac guerra. Huan tacuīni' Melquisedec huanicu'tun "rey a'ntī lej tzey". Lā' xla' rey ixuanī't nac Salem. Lā' Salem huanicu'tun "ca'cs hui''. Lā' chuntza' ixtacuīni' huanicu'tun "huan rey a'ntī cāmāko'xamixī huan tachi'xcuhuī't". **3** Tū' tatzo'kni' ixtacuīni' ixtāta' nīn ixtzī't Melquisedec. Lā' tū' tatzo'kni' nīn kalhatin de ixpap. Lā' tū' tatzo'kni' a'xni'ca' Melquisedec lacatuncuīl h lā' nīn a'xni'ca' nīl. Lā' chuntza' xla' kalhatin sacerdote ixuanī't līhuan ixlahuī'. Lā' huā'mā' hua'chi ixO'kxa' Dios.

4 Māchekxīcan que Melquisedec, xla' kalhatin chi'xcu' ixuanī't a'ntī lej ixtasqui'nī. Chuntza' māchekxīcan a'nchī Abraham, xla' quimpapca'n quina'n israelitas lā' xla' maxqui'lh Melquisedec ixlītāpācāuj de ixlīhuāk a'ntū tlajalh nac guerra. **5** Lā' ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n tamaklhtīni'lh huan ixlītāpācāuj a'ntū ixtatlaja ixtā'israelitasca'n. Chuntza' ixuanī't huan ley. Tamaklhtīni'lh de ixtā'israelitasca'n, a'yuj xlaca'n nā ī'xū'yātā'natna' Abraham ixtahuanī't, como Abraham ū'tza' ixpapca'n ixlīhuākca'n huan israelitas. **6** Lā' Melquisedec, a'yuj tū' i'xtalakapasni' Leví ixuanī't, xla' maklhtīni'lh ixlītāpācāuj a'ntū ixtlajanī't Abraham lā' ū'tza' sicua'lanālīl h Abraham. Lā' Abraham ū'tza' a'ntī Dios huanilh

que lej namaxqui' lhūhua' ixnatā'na'tna' lā' ixtatlahualh lakatin ka'tla' nación. ⁷ Chuntza' māchekxīcan que Abraham, xla' macsti'na'j ka'tla' ixuanī't lā' Melquisedec más xaka'tla' ixuanī't. Chuntza' māchekxīcan como ca'tzīkō'can que más xaka'tla' a'ntī sicua'lanālīni'n lā' tū' lej ka'tla' a'ntī sicua'lanālīcan. ⁸ Huan ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī ixtamaklhtīni'n ixlītāpācāuj a'ntū ixtatlaja huan israelitas, lā' xlaca'n tanīlh chuntza hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' Melquisedec hua'chilh xalakahuancus, como tū' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios palh nīlh. ⁹ Huan ī'xū'yātā'natna' Leví ixtamaklhtīni'n huan ixlītāpācāuj de ixtatlajca'n israelitas. Lā' tzē nahuanāuj que Leví māpalana'lh a'xni'ca' Abraham māpalalh Melquisedec. ¹⁰ Chuntza' tzē nahuanāuj como Leví ī'xū'yātā'nat Abraham ixuanī't, lā' a'yuj tūna'j ixlacatuncuī a'xni'ca' Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham.

¹¹ I'xū'yātā'natna' Leví, a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n ixtascuja chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Lā' como huā'mā' ley tūla cātlahua lactzey huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī Dios lacasqui'n, chuntza' ixtasqui'nī ā'kalhatin sacerdote hua'chi Melquisedec lā' tū' hua'chi Aarón. ¹² Lā' a'xni'ca' natatanū huan xalacxtuncnu' sacerdotes, tasqui'nī que naxtāpalīcan huan ley. ¹³ Lā' huan xasāst'i sacerdote, ū'tza' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' tū' ī'xū'yātā'nat Leví. Xla' ī'xū'yātā'nat Judá. Lā' huan ī'xū'yātā'natna' Judá, tū' ixa'nan ā'kalhatin sacerdote. ¹⁴ Ca'tzīkō'can que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, xla' ī'xū'yātā'nat Judá ixuanī't. Lā'

Moisés, a'xni'ca' līchihuīna'lh sacerdotes, tuntū' hualh de Judá lā' ī'xū'yātā'natna'.

15 Lā' chuhua'j xa'nca māchekxīcan que tanūnī't ā'tāpātin sacerdote. Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntī Jesucristo. Lā' xla' hua'chi Melquisedec. **16** Melquisedec tū' tanūlh ixlīsacerdote chu a'nchī ixtalanānca'n tachi'xcuhui't. Lā' nā chuntza' Jesucristo. Xla' tanūlh ixlīsacerdote como xla' ka'lhī līmapa'ksīn a'ntūn tū' maktin catisputli, como xla' natahui'la para pō'ktu. **17** Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:

Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu.

Hui'x hua'chi Melquisedec.

18 Huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés tuntū'tza' ixtapalh, como tūla quincātlahuayāni' lactzey chu a'nchī Dios lacasqui'n. **19** Huā'mā' ley tūla quincātlahuayāni' lactzey. Pero chuhua'j quina'n ka'lhīyāuj a'ntū más xatzey. Tzētza' nalaktapajtzūyāuj Dios.

20 Dios hualh que lej stu'ncua' ixmānūlh Jesucristo ixlīsacerdote. **21** Lā' tū' chuntza' hualh a'xni'ca' tatanūlh huan ā'makapitzīn sacerdotes. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā huan:

Huan Māpa'ksīni' Dios mālacstū'ncli lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū huan: "Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu. Huix hua'chi Melquisedec".

22 Lā' huan convenio a'ntū Jesús lacāxtlahualh, ū'tza' más xatzey. Lā' a'ntū xala' pū'la, xla' tū' lej tzey. **23** Huan ā'makapitzīn sacerdotes lej lhūhua' ixtahuanī't como ixtanītēlha lā' ixtatanūtēlha ā'makapitzīn ixlaktapalhca'n. **24** Lā' Jesucristo xla' huī' para pō'ktu lā' tū' makxteka de

ixlísacerdote. Lā' tū' catitanūlh ā'kalhatin ixlaktpalh. ²⁵ Lā' ū'tza' Jesucristo tzē nacālīmāpūtaxtūkō' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' tzē natlahua como xla' huī' para pō'ktu lā' pō'ktu squi'ni'mā' Dios por a'ntīn takalhlaka'i' xla'.

²⁶ Jesucristo xla' kalhatin xapuxcu' sacerdote chuntza' hua'chi tasqui'nī. Ixlíhuāk a'ntū tlahuá, huāk tzey. Lā' tū' tlahuani' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin. Lā' nīn tuntū' tlahuani't a'ntūn tū' tzey. Xla' tū' hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' xla' huī'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej a'cnīni'ni'can. ²⁷ Xla' tū' hua'chi ā'makapitzīn xanapuxcu'nu' sacerdotes. Xlaca'n lakalīyān ta'a'ksajuū' Dios. Xapū'la tatlahua para ixtalaclē'i'ca'n māni' ū'tunu'n lā' ā'calistān tatlahua para ā'makapitzīn. Jesucristo tū' chuntza' tlahuá. Xla' mālacnūlh xmān lakatin lē'ksajna'. Xmān maktin mālacnūlh a'xni'ca' tamacamāstā'lh ixa'cstu nac cruz. Lā' huā'mā' lē'ksajna' tāyani' para pō'ktu. ²⁸ Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, ixcāmānūcan chi'xcuhuī'n hua'chi xanapuxcu'nu' sacerdotes. Lā' como chi'xcuhuī'n ixtahuanī't, ixtatlahua talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' maxquī'canī'ttza' huā'mā' ley, Dios hualh que stu'ncua' namānū ixO'kxa' ixlísacerdote. Lā' mānūlh ixlísacerdote para pō'ktu. Lā' chuntza' lalh sacerdote chuntza' hua'chi Dios ixlacasqui'n.

8

Jesús lacāxtlahualh huan xasāsti' convenio

¹ A'ntū iccāhuanimā'ni', ū'tza' huā'mā': Jesucristo, xla' xapuxcu' sacerdote chu a'nchī tasqui'nī.

Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n. Xla' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn.

² Xla' ū'tza' xapuxcu' sacerdote nac lītokpān a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' huanmā' lītokpān tlahuah Dios lā' tū' tachi'xcuhuīt. ³ Huan ixlītlōt kalhatin xapuxcu' sacerdote, xla' xmān mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios. Lā' ixtasqui'nī que Jesucristo ixmālacnūni'lh lē'ksajna' Dios. ⁴ Palh Jesucristo latlā'huancus cahuā nac quilhtamacuj, xla' tū' ixlahl ixlīsacerdote, como huan sacerdotes huā'tzā' tamālacnūni' Dios lē'ksajna' chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. ⁵ A'ntū huan sacerdotes huā'tzā' tatluhua, xla' hua'chi xmān tatlōlakamakxtu a'ntū tlahuacan nac a'kapūn. Lā' nā chuntza' Moisés. A'xni'ca' xla' ixtlahuamā' huan lītokpān de ko'xka', Dios huanilh:

Catla'huā'kō'j chu a'nchī māsu'ni'ca' huan nac kēstīn a'ntū huanican Sinaí.

⁶ Más xatzey a'ntū tlahuua huan xapuxcu' sacerdote a'ntī Jesucristo. Más xatzey huan convenio a'ntū Jesucristo lacāxtlahualh entre Dios lā' huan tachi'xcuhuīt. Por ixpālacata tako'xamixa Dios lā' tachi'xcuhuīt. Huā'mā' más xatzey como, chu a'nchī huā'mā' convenio, Dios nacātlahuani' huan tachi'xcuhuīt a'ntū más xatzey.

⁷ Huan xapū'la convenio tū' a'cchā'lh para a'ntū ixtasqui'nī. U'tza' lītlahuaca ixlītāpātu' convenio.

⁸ Lā' Dios ixca'tzī que huan tachi'xcuhuīt tū' tatlōkentaxtūlh. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chu a'nchī Dios hualh:

Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' quit na'ictlahua lakatin xasāsti' convenio con huan tachi'xcuhuīt israelitas lā' ī'xū'yātā'natna' Judá.

9 Tū' hua'chi huan convenio a'ntū ictlahualh con ī'xū'yāpapna'ca'n a'xni'ca' iccāmāxtulh de huan nac tī'ya't a'nlhā huanican Egipto.

Xlaca'n tū' tatlōkentaxtūlh huan convenio a'ntū ictlahualh con xlaca'n.

U'tza' iclītuxtunquīlh quit de xlaca'n.

10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', na'ictlahuapala ā'lakatin convenio con huan tachi'xcuhuī't israelitas.

Lā' huan convenio chuntza' nala: Quit na'iccāmāca'tzīnī quilimāpa'ksīn.

Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun.

Quit na'icla ixDiosca'n.

Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.

11 Nīn tintī' catihuanih ixtā'tin nīn ixtā'chic: "Tasqui'nī que hui'x nalakapasa' Dios".

Tū' chuntza' catitalāmāsu'ni'lh como ixlīhuākca'n naquintalakapasa a'ntī xalaka'tla'n lā' xalacti'na'j.

12 Quit na'iccālakalhu'man xlaca'n lā' na'iccāxapani' ixtalaclē'i'ca'n.

Lā' tū'tza' maktin ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.

13 Lā' como Dios līchihuīna'lh ā'lakatin xasāsti' convenio, huā'mā' māsu'yu que huan xapū'la convenio tuntū'tza' ixtapalh lā' huan xakōlūhua' tū'tza' catimaclacasqui'nca.

9

Xtunc a'ncħī mācā'tanīcan Dios chu a'ncħī huan xasāsti' convenio

1 Huan xapū'la convenio māpa'ksīnī'lh a'ncħī līmācā'tanīcan Dios. Lā' a'nlhā ixtamācā'tanī Dios, xla' ixtatlahuanī't tachi'xcuhuī't. **2** Tatlahualh lakatin lītokpān de ko'xka'. Lā' ixka'lhī lakatin cortina a'ntū ixmāpitzi lakatu' cuarto. Lā' huan

nac xapū'la cuarto ixuī' huan a'ntū ixpūyāhuacan ceras. Lā' nā ixyā lakatin mesa a'ntza' lā' pāntzi a'ntū ixle'ksajuī'can Dios. Huā'mā' cuarto ixuanican Tasicua'lanālīn. ³ Lā' na ixkēn huan cortina ixuī' ā'lakatin cuarto a'nlhā ixuanican Lej Tasicua'lanālīn. ⁴ Lā' nac huā'mā' cuarto ixyā lakatin pūmacamāstā'n de oro a'nlhā ī'lhcuyucan pūm. Lā' nā a'ntza' ixuī' lakatin caja ixlīactlahuacanī't oro. Lā' na ixchakān huanmā' caja ixtojōma' lakatin xālū de oro a'ntū ixpūtojōma' huan líhua't a'ntū ixuanican maná. Lā' nā huan nac caja ixtojōma' huan ixpāla'c Aarón a'ntū ixlakapu'nī't lā' nā huan lakatu' chihuix a'nlhā ixcātzo'kcanī't huan lakacāuj límāpa'ksīn. ⁵ Lā' na ixkalhni' huan caja ixtayāna' kalhatu' ángeles de oro. Ixpekenca'n ixtalakxta'nka'nī't na ixkalhni' huan caja. Lā' a'ntza' na ixkalhni' huan caja, a'ntza' ixtasqui'nī ixmālacnūcan huan lē'ksajuī'n para que Dios ixcāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuhua'j tū'tza' ictilíchihuīna'lh huā'mā'.

⁶ Chuntza' ixlacāxlakō'nī't ixlīhuāk. Huan sacerdotes lakalīyān ixtatanū huan nac xapū'la cuarto lā' ixtatlahua a'ntū ixtascujūtca'n. ⁷ Lā' xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū nac ā'lakatin cuarto. Lā' xmān maktin ixtanū lakatin cā'ta. Lā' a'xni'ca' ixtanū, ixmānū huan ka'lhnī' a'ntū ixmālacnūni' Dios. Huā'mā' ixmālacnū por ixtalaclē'i' māni' ū'tza' lā' nā ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhui't. ⁸ Chuntza' huan Espíritu Santo quincāmāsu'ni'yāni' que līhuan xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū na ixlīlakatu' cuarto, tūna'j ixcāmāsu'ni' Dios a'ncchī nalītanūcan nac a'kapūn. Lā' a'ntza' a'nlhā más tasicua'lanālīn. ⁹ Huan lītokpān de ko'xka' hua'chi lakatin tatlōlakamakxtu hua'chi a'ntū a'nan

chuhua'j. A'yuj xlaca'n ixtamālacnū lē'ksajna' lā' animalhna' a'ntū xatamaknīn, xlaca'n tūla ix-taca'tzī palh lej stu'ncua' ixcāmāpānūni'ca ixtala-clē'i'ca'n. ¹⁰ Huan talanān a'ntū ixtatlōkentaxtū, ū'tza' a'ntū ixtahua' lā' ū'tza' a'nc̄hī ixtalīpaxa lā' a'nc̄hī ixtalilakche'kē' ixpulātuca'n chu a'nc̄hī ixl-eycan. Huā' tamā'na reglas ixtatlōkentaxtū līhuan Dios tūna'j ixtlahua huan xasāsti' convenio.

¹¹ Chuhua'j lacāxtlahuacanī't huan xasāsti' convenio. Cristo lītanūnī't xapuxcu' ixlīsacerdote. Xla' tlahua huan ixtascujūt xapuxcu' sacerdote nac lakatin lītokpān a'nlhā más ka'tla' lā' más tzey. Lā' huā'mā' lītokpān tū' tatlahualh chi'xcuhuī'n, como tū' xala' nac quilhtamacuj. ¹² Huan ā'makapitzīnni' xapuxcu' sacerdotes ixtatanū huan na ixlīlakatu' cuarto lā' ixtamānū ixka'lhnī'ca'n huan chivo lā' huācax. Lā' huanmā' ka'lhnī' ixtamālacnūni' Dios. Lā' Cristo, huan ka'lhnī' a'ntū xla' mālacnūlh, xla' ū'tza' māni' ixka'lhnī'. Lā' xmān maktin mālacnūlh. Lā' chuhua'j tanūnī'ttza' nac a'kapūn, a'nlhā más tasicua'lanālīn. Lā' ū'tza' tzē nalīmāpala quintalaclē'i'ca'n para pō'ktu. ¹³ Huan sacerdotes, xlaca'n ixtalīpa'lha huan tachi'xcuhuī't con ixka'lhnī'ca'n chivos lā' huācax lā' con xalhcā'ca'n huan xalhcuni' huācax. ¹⁴ Lā' ixka'lhnī' Cristo tzē natlahua a'ntū más tzey. Huan Espíritu Santo maktāyalh. Lā' huan Espíritu Santo hui' para pō'ktu. Lā' chuntza' Cristo tamacamāstā'lh lā' lalh lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huanmā' lē'ksajna' ixlīstu'ncua' lej xatzey. Ixka'lhnī' Cristo māpānū quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' lactzey cātlahuani't quintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' quincāmāmakchuyīyāni' a'nc̄hī xapū'la ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey lā' a'ntū

quincāmāxtunquīni' Dios. Lā' chuntza' tzē tā'scujāuj
Dios xalakahuan.

¹⁵ Chuntza' ū'tza' Cristo a'ntī cāxtlahualh huan xasāsti' convenio. Lā' por huanmā' convenio, Dios nacāsicua'lanālī para pō'ktu xlaca'n a'ntī cāta'sani'nī't, chuntza' hua'chi Dios hualh xapū'la. Como Cristo nīnī'ttza' por quimpālacataca'n, chuntza' tzē nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey, chu a'nchī huan xapū'la convenio. ¹⁶ A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tzo'ka kalhtin ca'psnat para namāstā' ixherencia, līhuan tūna'j nī huan chi'xcu' huan ca'psnat tuntū'na'j ixtapalh. ¹⁷ Huan ca'psnat tuntū' ixtapalh līhuan lahuī'cus huan chi'xcu'. A'xni'ca' huan chi'xcu' nanī, huan xacamana' natamaktlhtīni'n huan herencia. ¹⁸ Nā chuntza' Dios a'xni'ca' tlahualh huan xapū'la convenio con huan tachi'xcuhuī't, ixtasqui'nī que nanī lakatin animal. ¹⁹ Moisés xapū'la cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn chu a'nchī huan huan ley. A'calistān mā'ca'lh lana a'ntū xaspi'nenke' na ixpeken hisopo lā' līmāca'huī'lh con huan ixka'lhnī' huan huācax a'ntū ixtā'mālacxtuccanī't xcān. Lā' līlaxmani'lh huan libro a'nlhā ixtatzo'kni' huan ley. Lā' cālitlahualh huan ka'lhnī' na ixa'kxākca'n tachi'xcuhuī't. ²⁰ Lā' hualh Moisés: "Huā'mā' ka'lhnī' māsu'yu que tzucunī'ttza' huan convenio a'ntū hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit como chuntza' māpa'ksīnī't Dios". ²¹ Nā chuntza' Moisés lītlahualh macsti'na'j ka'lhnī' nac lītokpān de ko'xka' lā' na ixlīhuāk a'ntū ixtatanūmā'na na ixchakān a'ntū ixtamaclacasqui'n a'xni'ca' ixtamācā'tanī Dios. ²² Lā' chu a'nchī huan huā'mā'

ley, huāk līxapacan con ka'lhn'i'. Lā' palh tū' tamālacnūni' Dios ixka'lhn'i' a'ntū xatamaknīn, Dios tū' cāmāsputūnu'n'i' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.

Cristo cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't

²³ Chuntza' ixcālīpa'lhcan ixka'lhn'i' huan huācax ixlīhuāk a'ntū ixuī' nac lītokpān de ko'xka'. Lā' huā' tamā'na catūhuā xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' a'ntza' nac a'kapūn tasqui'nī namālacnūni'can Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū más xatzey. Cristo hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū māni' ū'tza'. Lā' huā'mā' lē'ksajna' ū'tza' más xatzey. ²⁴ Cristo tū' hui' nac lītokpān a'nlhān tattlahuanī't tachi'xcuhuī't. Huan lītokpān a'ntū yā nac quilhtamacuj xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Cristo tanūnī't nac a'kapūn. Lā' a'ntza' hui' na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntza' squi'ni' Dios por quina'n. ²⁵ Huan xapuxcu' sacerdote xala' nac quilhtamacuj, xla' tanū xmān maktin nac lakatin cā'ta huan nac lītokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālīn. Lā' a'xni'ca' tanū, lē'n lakatin lē'ksajna' a'ntū ixka'lhn'i' animal a'ntū xatamaknīn. Cristo tū' chuntza' tlahualh. Tū' maklhūhua' talacnūlh. ²⁶ Palh xla' ixtalaclē'i'ca'n huan maklhūhua', lej maklhūhua' ixnīlh desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Xla' tū' maklhūhua' nīnī't. Xmān maktin milh nac quilhtamacuj huan tamā'na ā'xmān chi'chini'. Lā' nīlh lā' chuntza' cālīmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. ²⁷ Quilīhuākca'n nanīyāuj xmān maktin. Lā' ā'calīstān Dios naquincājuzgarlīyāni'.

28 Lā' nā chuntza' Cristo, xmān maktin talacnūlh hua'chi lē'ksajna' lā' chuntza' līmāpalalh ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhui't. Tū'tza' ā'maktin catimilh para namāpala. A'xni'ca' namin ixlīmaktu', nacāmāpūtaxtūkō' a'ntīn taka'lhīmā'na xla'.

10

1 Dios mātzo'knīlh Moisés huan ley. Lā' huā'mā' ley tūla quincātlahuani'yāni' a'ntū Cristo quincātlahuani'yāni'. Huan ley hua'chilh tlōlakamakxtucanī't a'ntū más xatzey. Chu a'nchī huan huā'mā' ley, pō'ktu lakatunu' cā'ta tamālacnūni' Dios chūntza' huan tamā'na lē'ksajna'. Huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūcan chu a'nchī huan ley, huā' tamā'na tūla cātlahua xalacuan xlaca'n a'ntī chuntza' talīmācā'tanī Dios. **2** Palh huan ley ixcāmāpānūni'lh cahuā ixtalaclē'i'ca'n, xlaca'n tū'tza' i'xta'u'xcxa'tzilh palh talaclē'ncus cahuā, lā' chuntza' ixtamakxtekli de tamālacnū lē'ksajna'. **3** Huan ley tūla cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'can Dios, xla' xmān cāmāpāstaquī ixtalaclē'i'ca'n lakatunu' cā'ta. **4** Huā' tamā'na lē'ksajna' tū cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n, como ixka'lhni'ca'n huan toros lā' chivos tūla xapa huan talaclē'i'.

5 U'tza' līhualh Cristo a'xni'ca' ixmimā'tza' nac quilhtamacuj, huanlh Dios:

Hui'x tū' lacasqui'na' namālacnūni'ca'na' xatamaknīn animalhna' lā' huan lē'ksajuī'n. Hui'x quilacāxtlahuani'nī'ta' lakatin macni', lā' chuntza' tzē na'ictalacnū quē'cstu.

6 Tū' lakatīya' a'nchī a'ksajuī'ca'na' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n.

Lā' tū' lakatīya' a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n.

⁷ Lā' ū'tza' iclīhualh: "A' icuī', Dios. Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios".

⁸ Xapū'la hualh Cristo a'nchī Dios tū' lakatī a'nchī mālacnūni'can xatamaknīn animalhna' lā' lē'ksajuī'n lā' lakatimī' animal a'ntū lhuyucan nac pūmacamāstā'n, lā' tū' lakatī a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n. Huā' tamā'na tū' līpāxuhua Dios a'yuj tamālacnū huan lē'ksajna' chu a'nchī huan ley. ⁹ Lā' ā'calistān Cristo hualh: "A' icuī', Dios. Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'". Chuntza' māchekxīcan que Dios māpānūlh a'nchī ixmālacnūni'can huan lē'ksajna' makāntza'. Chuhua'j xmān tasqui'nī a'nchī talacnūlh Cristo ixa'cstu. ¹⁰ Jesucristo tlahuah chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Xmān makin mālacnūni'lh Dios ixmacni'. Lā' chuntza' cālitlahualh xalacuan huan tachi'xcuhuī't para pō'ktu.

¹¹ Ixlīhuākca'n sacerdotes israelitas tatāya tlahuah ixtascujūtca'n lakalīyān. Lā' maklhūhua' tamālacnū xmān tāpātin lē'ksajna'. Lā' huā' tamā'na lē'ksajna' tū' makin caticāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n tachixcuhiū't. ¹² Lā' Cristo xmān makin nīlh. Lā' chuntza' līmālacnūlh lakatin lē'ksajna' a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' tuncan tahui'lalh na ixpāxtūcāna'j Dios, como Cristo nā xla' māpa'ksīni'n. ¹³ A'ntza' ka'lhīmā' hasta a'xni'ca' Dios nacātlaja ixtā'ca'tza lā' nacāmātlōkentaxtūnī a'ntū lacasqui'n Cristo. ¹⁴ Cristo mālacnūni'nī't Dios xmān lakatin lē'ksajna'. Lā' ū'tza' cālitlahualh lacuan para pō'ktu na ixlacapūn Dios ixlīhuākca'n

a'ntī cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n. 15 Lā' huan Espíritu Santo māsu'yu que huā'mā' xastu'ncua'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh xapū'la:

16 A'calīstān na'ictlahua lakatin convenio con xlaca'n, hualh Dios.

Chuntza' nala: Quit na'iccāmāmāchekxīnī quilīmāpa'ksīn.

Lā' quit na'ictlahua que natatlōkentaxtūcu'tun.

17 Lā' ā'calīstān hualh:

Tū'tza' ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.

Tū'tza' ictipāstacli huan a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatalhuah.

18 Lā' chuntza' Dios quincāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni'.

Lā' tū'tza' tasqui'nī namālacnūni'yāuj Dios ā'lakatin lē'ksajna' a'ntū naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

Tasqui'nī nalaktapajtzūyāuj Dios

19 Chuhua'j, tā'timīn, como Cristo nīlh por quina'n, chuhua'j tū' tijicua'nāuj natā'chihuīna'nāuj Dios. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej sicua'lanālānī't. 20 Huan sacerdotes xalani'n nac quilhtamacuj, xlaca'n natamālaqui' huan cortina a'xni'ca' natatanū huan nac cuarto a'nlhā lej tasicua'lanālīn. Lā' ixmacni' Cristo hua'chi huan cortina a'nlhā talactanū nac cuarto a'ntū lej tasicua'lanālīn. Lā' como Cristo nīnī'ttza' por quina'n, quincāmālaqui'ni'nī'ta'ni' para pō'ktu a'nlhā lactanūcan nac a'kapūn. Lā' chuntza' tzē nalaktapajtzūyāuj Dios. 21 Cristo, ū'tza' xapuxcu' sacerdote. Xla' squi'ni' Dios por quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Dios. 22 U'tza' nalīlaktapajtzūyāuj Dios lā' namācā'tanīyāuj como līpāhuanāuj Dios lā' tlahuacu'tunāuj

a'ntū xla' lacasqui'n, lā' como ca'tzīyāuj que quintalaclē'i'ca'n quincātamāsputūnu'ni'nī'ta'ni'tza'. Hua'chilh cāche'kē'canl'ttza' quimacni'ca'n con xastala'nka' xcān. ²³ Quina'n huanāuj que ka'lhīmā'nauj a'ntū Dios naquincāmaxqu'l'yāni'. Tū' tijchlhua'yāuj nīn macsti'na'j a'nchī ka'lhīmā'nauj. Dios pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. ²⁴ Nalāpāstacāuj kalhatunu' de quina'n. Lā' nalāmaktāyayāuj chā'tunu' de quina'n. Lā' chuntza' ā'chulā' nalāpāxqui'yāuj lā' ā'chulā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. ²⁵ Makapitzīn tū'tza' tatā'takēxtimī a'ntūn takalhlaka'i'. Xatzey natakēxtimīyāuj. Chuntza' nalāmāhuixcānīyāuj. Huā'mā ū'tza' lej tasqui'nī como ca'tzīyātit hui'xina'n que tapajtzūmā'tza' huan chi'chini' a'xnī'ca' Cristo namimpala.

²⁶ Palh kalhatin māca'tzīnīcanī't a'ntū xastu'ncua'lā' palh lakmaka'n Jesucristo, chuntza' tintī' ā'catūhuā a'ntū namāpānū ixtalaclē'i'. ²⁷ Xmān najicua'n de a'ntū napātle'keni' a'xnī'ca' Dios najuzgarlī. Dios namāpātīnī nac macscut a'nlhā nacālhcuyu ixtā'ca'tza. ²⁸ Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, palh kalhatu' o kalhatu'tun testigos ixtahuan palh kalhatin chi'xcu' tū' ixtlōkentaxtūnī't huan ley, chuntza' ixtalīmaknī. Lā' tū' ixtalakalhu'man. ²⁹ Chuntza' ixcāmāpātīnīcan a'ntūn tū' ixtatlōkentaxtū huan ley xala' makāntza'. Lā' ā'chulā' namāpātīnīcan palh kalhatin lakmaka'nī't Cristo lā' palh puhuanī't que tuntū' ixtapalh huan ixka'lhnī' Jesucristo. Jesucristo, ū'tza' a'ntī nīlh lā' chuntza' līxapalh ixka'lhnī' quintalaclē'i'ca'n chu a'nchī huan xasāsti' convenio. Lā' chuxatī a'ntī lakmaka'n Jesucristo lej namāpātīnīcan como chuntza'

lakmaka'n huan Espíritu Santo. Lā' xla' lej quincālakalhu'manāni'. ³⁰ Ca'tzīyāuj que Dios huanī't: "Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntūn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natamāpala con quit. Quit huan Māpa'ksīni' lā' quit na'iccājuzgarlī quintachi'xcuhuī't". ³¹ Lej lījicua' palh namāpātīnī kalhatin huan Dios xalakahuan.

³² Capāstactit hui'xina'n a'nchīn cāpātle'keni'ni' xapū'la a'xni'ca' chū'cus cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n ixpātīyātit a'nchī ixcātamacaputzayāni'. ³³ A'katunu' ixcātalakapalayāni' lā' ixcātatuc'sāni' nac cā'lacapūlhūhua'. Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn ixtapātīni'n chuntza', hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit chu lakatin. ³⁴ Lā' lakalhuma'ntit hui'xina'n a'xni'ca' cātachī'ni' makapitzīn de hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' cālē'nca a'ntū ixka'lhī'yātit, hui'xina'n tū' līlakaputzatit como ca'tzīyātit que ka'lhī'yātit nac a'kapūn a'ntū más xatzey lā' a'ntūn tū' maktin catisputli. ³⁵ Lā' chuhua'j, tū' catitamakchuyītit. Capāstactit que namaklhtīni'nātit a'ntū xatzey nac a'kapūn. ³⁶ Capātītit. Lā' tū' timakxtekātit de natlahua'yātit a'ntū Dios lacasqui'n. Chuntza' namaklhtīni'nātit a'ntū Dios huan que naquincāmaxquī'yāni'. ³⁷ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:

Tū'tza' lej makān sputa, namin a'ntī ixlīminat lā' tū' catitakoxīlh.

³⁸ Ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Lā' palh catīhuā nataxtutāya na ixtej Dios, xla' tū' iclīpāxuhua.

³⁹ Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tataxtutāya na ixtej Dios lā' tatza'nkā. Quina'n līpāhuanāuj Dios lā' pūtuxtunī'taujta'.

11

Xa'nca talatā'kchokolh xlaca'n a'ntīn takalhlaka'i'lh

¹ Lā' como līpāhuanāuj Dios, chuntza' namaklhtīni'nāuj a'ntū ka'lhīmā'nauj. Lā' nā ca'tzīyāuj que a'nan a'ntūn tūna'j maktin laktzīl'nāuj. ² Huan tachi'xcuhui't xalani'n makān, xlaca'n ixtamāpāxuhuī Dios, como xlaca'n ixtalīpāhuan Dios.

³ Lā' nā quina'n, como līpāhuanāuj Dios lā' chuntza' ca'tzīyāuj que Dios tlahuallh huan quilitamacuj lā' huan chi'chini' lā' mālhcuyu' lā' ixlihuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn. Dios hualh lā' xmān chuntza' tlahuakō'lh. Dios cātlahuallh a'ntūn tatasu'yunu'n, a'yuj xapū'la tuntū' ixa'nan a'ntū tzē ixlaktzī'ncan.

⁴ Lā' Abel, como ixlīpāhuan Dios, xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū lej xatzey lā' tū' hua'chi mālacnūlh Caín. Lā' como Abel ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios laktzī'lh que tzey. Lā' Dios maklhtīni'lh huan lē'ksajna' a'ntū Abel mālacnūni'lh. Chuntza' Abel, a'yuj nīnī'ttza', quinticāmāsu'ni'yāni' que tasqui'nī nalīpāhuanāuj Dios.

⁵ Lā' nā Enoc ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' tū' līnīlh. Dios lē'lh nac a'kapūn. Lā' tūlalh kaksca, como Dios ixlē'nī't. Ixtachihuīn Dios huan que a'xni'ca' Enoc

ixlatlā'huancus nac quilhtamacuj, xla' ixmāpāxuhuī Dios. ⁶ Nīn tintī' tzē māpāxuhuī Dios palh tū' līpāhuan Dios. A'ntīn tamin tamācā'tanī Dios, tasqui'nī que xlaca'n natakalhlaka'ī' que Dios huī' lā' cāmaktāya a'ntī nataputza Dios con ixlīhuākixa'clhcunucca'n.

⁷ Lā' nā Noé ixlīpāhuan Dios lā' kalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'nc'hī Dios ixuaninī't que namin lakatin lakuat. Lā' como ixjicua'n, tlahualh lakatin barco. Lā' chuntza' tapūtaxtulh xalanī'n na ixchic. Lā' como Noé tlōkentaxtūlh a'ntū Dios ixuaninī't, chuntza' ixtasu'yu que huan ā'makapitzīn tū' lactzey ixtahuanī't como xlaca'n ixtapuhuan palh tū' stu'ncua' a'ntū ixuanī't Dios. Lā' como Noé ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios māpānūni'lh ixtalaclē'i'.

⁸ Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' a'kuhuanā'lh a'xni'ca' Dios huanilh que na'a'n nac lakatin ti'ya't a'ntū Dios namaxquī'. Lā' Abraham taxtulh de ixā'lacchicni', a'yuj tū' ixca'tzī a'nlhā nachā'n. ⁹ Lā' como Abraham ixlīpāhuan Dios, xla' chā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā namaxquī'can, chu a'nc'hī Dios ixuaninī't. A'ntza' ixuī' hua'chi kalhatin makatiyāti'. Ixlahuī' nac lakatin chic de ko'xka'. Lā' nā chuntza' ixlahuī' ixo'kxa' a'ntī ixuanican Isaac lā' nā ixtā'nat a'ntū ixuanican Jacob. Xlaca'n nā Dios cāmaxquī'lh huan ti'ya't. ¹⁰ Chuntza' ixlīlahuī' Abraham como ixka'lhīmā' que ixchā'lh nac huan cā'lacchicni' a'ntū Dios ixtlahuanī't chu a'nc'hī ixtapuhuān. Lā' huā'mā' cā'lacchicni' tū' makin catisputli.

¹¹ Lā' nā Sara ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' tzē līka'lhīlh kalhatin ixcaman, a'yuj to'kotzīntza' ixuanī't. Lā' a'yuj ixpātle'kenī'ttza' para naka'lhī

ixcaman, Sara kalhlaka'īlh palh Dios namaxqui' huan ska'ta' chu a'nchī Dios ixuanī't. ¹² Chuntza' Dios maxqui'lh kalhatin ixo'kxa' Abraham a'yuj lejta' papatzīn ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' ī'xū'yātā'natna' Abraham lej talhūhua'lh hua'chi huan sta'cu lā' hua'chi huan cucujnu' a'ntū tahui'lāna' na ixquilhtūn mar. Lā' lej talhūhua'lh lā' tūla cāpūtle'kekō'can.

¹³ Abraham lā' Isaac lā' Jacob tanīlh. Lā' a'xni'ca' tanīlh, tūna'j ixtamaklhtīni'n a'ntū Dios hualh que ixcāmaxqui'lh. Xmān hua'chilh ixtalaktzī'n de makat. Lā' tapāxuhualh como ixtaca'tzī que Dios ixtlōkentaxtūlh a'ntū ixcāhuanini'l. Xlaca'n lej xa'nca tahualh que ixtalatlā'huan nac quilhtamacuj hua'chi makatiyātī'n. ¹⁴ Como chuntza' ixtachihuīna'n xlaca'n, chuntza' māchekxīcan que ixtaputzamā'na a'nlhā natalatahui'la. ¹⁵ Xlaca'n tū' ixtapāstacmā'na huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Palh chuntza' ixtapuhualh, ixtataspi'tli nac huanmā' xcānsipej. ¹⁶ Xlaca'n tū' ixtapāstaca huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Ixtapāstaca ā'lakatin xcānsipej a'nlhā más xatzey lā' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. U'tza' Dios tū' līmāxana'n a'xni'ca' xlaca'n tahuan que ū'tza' ixDiosca'n. Lā' Dios cāxui'līnī't lakatin xcānsipej nac a'kapūn a'nlhā xlaca'n natalatahui'la.

¹⁷ Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. U'tza'ixa'mā' līmaknī huan Isaac a'ntī xmān kalhatin ixcaman. Lā' ixmaxqui'cu'tun hua'chi lakatin lē'ksajna' Dios. Chuntza' Dios ixmāpa'ksīnī't como ixlacasqui'n que Abraham namāsu'yu palh stu'ncua' ixkalhlaka'ī'. ¹⁸ Abraham

ixa'kuhuanā'ni'cu'tun Dios, a'yuj Dios ixuaninī't que por ixpālacata Isaac, Abraham nacāka'lhī lhūhua' ī'xū'yātā'natna'. ¹⁹ Abraham ixā'mā' maknī huan Isaac chu a'ncħī Dios ixuaninī't, como ixca'tzī que Dios namaxquī'pala ixquilhtamacuj. Lā' como tū' lej makān ī'sputa para ixmaknīca Isaac, hua'chīlh Dios mālakahuanīchokolh.

²⁰ Lā' nā Isaac ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixo'kxa'n a'ncħī Dios ixcāsicua'lanālīlh. Lā' ixo'kxa'n ixcaħuanican Jacob lā' Esaú. ²¹ Lā' nā Jacob ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixnatā'natna', a'ntī ixo'kxa'n José, a'ncħī Dios ixcāsicua'lanālīlh. Chuntza' cāhuanilh a'xnī'ca' ixā'mā'tza' nī. Pūtaquilhpūtalh ixpāla'c lā' mācā'tanīlh Dios. ²² Lā' nā José ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' a'xnī'ca' tū'tza' makān ī'sputa para nanī, xla' hualh que huan israelitas natataxtu de nac Egipto. Lā' māpa'ksīni'lh que nacālē'ncan ixlucutnu' a'xnī'ca' natataxtu de a'ntza'.

²³ Lā' huan ixtāta' lā' ixtzī't Moisés nā ixtālīpāhuan Dios. Lā' a'nlhā ixtahui'lāna' xlaca'n, huan rey māpa'ksīni'lh que nacāmaknīkō'can ixlihuāk huan lakska'tā'n a'ntī xalacchi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n tū' tajicua'nli a'xnī'ca' tū' ta'a'kuhuanā'ni'lh huan rey. Lā' Moisés mātzē'kca a'xnī'ca' ixtō'lanī'tcus. Xlaca'n talaktzī'lh que lej tzēhuanī't ixuanī't lā' xlaca'n tamātzē'kli lakatu'tun mālhcuyu'. ²⁴ Lā' nā Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza', a'xnī'ca' chi'xcu'tza' ixuanī't, tū'tza' ixtahui'lacu'tun na ixchic huan rey xala' nac Egipto, a'nlhā ixmakastacnī't huan i'xtzu'ma'jāt rey. ²⁵ Moisés tū'tza' tachokocu'tulh ā'chulā' na ixchic huan rey, como a'ntza' ixlīpāxuhuacan a'ntūn tū' tzey. Xla' puhualh que más tzey

nacātā'latahui'la ixtachi'xcuhuī't Dios a'yuj capātīni'lh. ²⁶ Moisés puhualh que más xatzey a'kahuāna'ni'can Cristo a'yuj ixlakmaka'nca. Lā' puhualh que tū' lej ka'lhī ixtapalh huan a'nchī ixlīricoca'n xalanī'n nac Egipto. Xla' tū' ipuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac quilhtamacuj. Xla' ipuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac a'kapūn. ²⁷ Lā' como Moisés ixlīpāhuan Dios, lā' xla' taxtulh de nac Egipto. Lā' tū' ixjicua'ni' huan rey, a'yuj ixca'tzī palh ixa'kchā'lh. Pō'ktu a'kahuāna'ni'lh Dios. Xla' hua'chilh ixlaktzī'nī't Dios, a'yuj tūla laktzī'ncan.

²⁸ Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' cāmāpa'ksīlh huan israelitas que ixtamaknīlh borregos lā' ixtalītlahuah macsti'na'j huan ixka'lhni' na ixmākalhchaca'n. Lā' chuntza' huan ángel tū' cāmakenīlh ixlīmaksāsti'ca'n huan israelitas a'xni'ca' cāmakenīlh huan ixlīmaksāsti'ca'n xalanī'n nac Egipto. ²⁹ Lā' huan israelitas ixtalīpāhuan Dios. Xlaca'n tapātacutli huan Mar Rojo, hua'chi nac cā'ti'ya'tna' a'nlhā cā'scōhua. Lā' huan xalanī'n nac Egipto a'ntī ixtastālani', a'xni'ca' tapātacutcu'tulh, xlaca'n tajicsua'kō'lh.

³⁰ Lā' huan israelitas, como ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n lakatojon chi'chini' ixtatā'tamacxti'li'tlā'huan huan cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Jericó. Lā' chuntza' lī'a'kā'lh huan taxaka de chihuix a'ntū ixlītamacxti'li'nī't huan cā'lacchicni'. ³¹ Lā' cāmakenīca a'ntī xalanī'n nac Jericó a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' Rahab, a'ntī pū'la ixcāka'lhī ixtatā'chihuīnni', xla' tū' maknīca. Rahab, como ixlīpāhuan Dios, xla' ixcāmānūnī't na ixchic huan israelitas a'ntī ixta'a'nī't tapūlaktzi'hui'līni'n nac huanmā' ti'ya't.

Lā' ū'tza' tū' talīmakinīlh huan Rahab.

³² Tū' tasqui'nī que ā'chulā' na'iccālīhuaniyāni' ā'makapitzīn antī ixtalīpāhuan Dios. Tū' icka'lhī quilhtamacuj para na'iccāhuaniyāni' a'ntūn tatalhualh Gedeón lā' Barac lā' Sansón lā' Jefté lā' David lā' Samuel lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios.

³³ Xlaca'n ixtalīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' talītlajalh ā'makapitzīn xcānsipejni', lā' ixtamāpa'ksī. Lā' como ixtatlahua a'ntūn tzey, Dios cāsicua'lanālīlh chuntza' a'nchī ixcāhuaniñt. Lā' ā'makapitzīn ixcālakmāñūcan huan leones. Lā' Dios cāmaktāyalh lā' chuntza' tū' cāmaknīca. ³⁴ Lā' ā'makapitzīn ixcāmāpū'can nac cā'macscutnu'. Lā' xlaca'n tū' talhculh. Lā' ā'makapitzīn ixcāmakinīcu'tuncan con espada. Lā' xlaca'n tapūtaxtulh. A'yuj xlaca'n tū' lej lactli'hui'qui ixtahuanīt, Dios cāmātlī'hui'quīlh. Lā' tū' ixtajicua'n. Ixtatlahua guerra lā' ixtamakatzā'la ixtā'ca'tzaca'n. ³⁵ Lā' makapitzīn puscan, Dios cāmālakahuanīni'chokolh ixcamana'ca'n, a'ntī ixtanīñt'cus.

Lā' ā'makapitzīn tachi'xcuhiñt cāmāpātīnīca hasta lhān tanīlh. Palh xlaca'n ixtakalhtatzē'kli palh ixtakalhlaka'i', tū' ixcāmāpātīnīca. Pero xlaca'n tū' takalhtatzē'kli, como ixtaca'tzī que ixtaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n a'ntū xatsey a'xnī'ca' Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīñi'n. ³⁶ Lā' ā'makapitzīn lej cālakapalaca lā' cākēsno'kca. Lā' ā'makapitzīn cāmāñūca nac pūlāchī'n lā' cātūpixui'līca cadenas. ³⁷ Lā' ā'makapitzīn cāmūta'lamakinīca. Lā' ā'makapitzīn cālīxua'ta'pitzica līxua'ta'n. Lā' ā'makapitzīn cālīmakinīca espada. Lā' ā'makapitzīn chū ixtatejeni'ntlā'huan lā' ixtalhakā' ixko'xka' borrego lā' chivos. Lā' lacpobres ixtahuanīt. Lā' ixcālakmaka'ncan

lā' ixcāmāpātīnīcan.   **38** Lā' ixtatzā'latlā'huan nac cā'lhp'i'mpi'li' ti'ya't lā' nac cā'kēstīnni'. Lā' ixtahui'lāna' nac lhu'cu' lā' na ixtampīn chihuix. Xalanī'n nac quilhtamacuj lej ixtaca'tzanca'tzī, lā' tū' līmakuan ixtatā'lahui'lāna' con xlaca'n, huā' tamā'na lactzey tachi'xcuhuī't.   **39** Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't lej ixtalīpāhuan Dios lā' ixtamāpāxuhuī Dios. Lā' a'yuj ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n tū' tamaklhtīni'nkō'lh ixlīhuāk a'ntū Dios cāhuanilh que ixcāmaxqu'l'h.   **40** Dios, xla' ixlacasqui'n que xlaca'n ixquincātaka'lhīni', como Dios quincācāxu'i'līni'nī'ta'ni' a'ntū más xatzey. Lā' xla' naquincātlahuayāni' xalacuan quina'n a'cxtim con xlaca'n.

12

Tasqui'nī namaksca'tāuj Cristo

1 Quina'n ca'tzīyāuj a'nchī huan tamā'na chi'xcuhuī'n ixtalīpāhuan Dios. Lā' a'yuj tapātīni'l'h, xlaca'n tū' tataspi'tchokolh na ixtej Dios. Lā' quina'n cacāmaksca'tui xlaca'n. Lā' chuntza' camakxtekkō'uj a'ntū quincāmāmakchuyīyāni' na ixtej Dios. Lā' tū'tza' catlahuáuj a'ntūn tū' tzey, a'yuj jicslīhua' makxtekāuj. Lā' tū' cajicluá'uj natlahuayāuj ixtapuhuān Dios. **2** Lā' chuhua'j capāstacui Jesucristo. Quina'n kalhlaka'i'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā' xla' naquincāmāktāyayāni' nakalhlaka'i'yāuj ā'chulā' līhuan lahui'lāna'ujcus. Xla' lej pātīni'l'h a'xni'ca' nīlh nac cruz. Lā' a'yuj lej lakmaka'nca lā' a'yuj lej pātīni'l'h, xla' pātīkō'l'h como ixca'tzī que ā'calīstān lej napāxuhua. Lā' chuhua'j huī' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn a'nlhā tā'māpa'ksīni'n Dios.

³ Capāstactit a'nc̄hī pātīnī'l̄h Jesucristo lā' a'nc̄hī ixtatā'lāsta'la huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaca'tzanca'tzī. Chuntza' tū' cajiclhua'tit a'yuj pātīnī'mpā'na'ntit. Lā' tū' camakxtektit natlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. ⁴ A'yuj a'katunu' hui'xina'n tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, lej lītanūni'nī'ta'ntit natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey.

Lā' a'yuj jicslīhua' pero ū'tza tū' cātalīmaknīnī'ta'ni'. ⁵ Chō'la pātza'nkānī'ta'ntit ixtachihuīn Dios a'nlhā Dios quincāchihuīna'maxquī'yāni' lā' quincālaktzī'nāni' hua'chilh ixcamana'. Chuntza' huan:

Xa'nca capāstacti a'xni'ca' mā'a'kahuānīyāni' Dios. Tū' caji'clhua' a'xni'ca' xla' quilhnīyāni'.

⁶ Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n a'ntī cāpāxquī'. Lā' cāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntī cālaktzī'n hua'chi ixcamana'.

⁷ Capātītit a'xni'ca' cātamāpātīnīyāni'. Palh Dios cāmā'a'kahuānīyāni', chuntza' tasu'yu que cālaktzī'nāni' hua'chi ixcamana'. Lej tasqui'nī que kalhatin xatāta' namā'a'kahuānī ixcaman. ⁸ Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n ixcamana'. Lā' palh tū' cahuā ixcāmā'a'kahuānīni' chuntza' ixtasu'yulh que hui'xina'n tū' stu'ncua' ixcamana'.

⁹ A'xni'ca' quincātamakastacni' quintāta'ca'n, ixquincātamāpātīnīyāni'. Lā' quina'n ixcā'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' ā'chulā' tasqui'nī quina'n na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios a'ntī cāmā'a'nanī quilicā'tzīnca'n, lā' chuntza' naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.

¹⁰ Quintāta'ca'n a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n ixquincātamāpātīnīyāni' chu a'nc̄hī ixtapuhuān. Xlaca'n ixtalacasqui'n que līlilatejtin

ixlatā'kchokouj nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' nā Dios quincāmāpātīnīyāni', como quincāpāstacāni'. Xla' lacasqui'n que quina'n lactzey nalayāuj hua'chi xla'. ¹¹ A'xn'i'ca' quincātamāpātīnīyāni', tū' līpāxuhuayāuj. Lā' a'yuj quincātamālakaputzlīyāni', ā'calīstān quincātlahuayāni' lactzey lā' līpāxuj, palh chuntza' līsca'tāuj.

Lījicua' palh tū' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios

¹² Lā' chuhua'j calāmāhuixcānī'tit lā' tū' catalactajītāya'tit. ¹³ Xa'nca catlā'hua'ntit na ixtej Dios. Lā' chuntza' nacāmaktāya'yā'tit xlaca'n a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'i'. Lā' chuntza' xlaca'n tū' catita-tonkopūlh.

¹⁴ Ca'cs catahui'la'tit con ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Catlahua'tit xmān a'ntū līmakuan. Palh kalhatin tū' makxtekcu'tun de tlhua talaclē'i', xla' tū' catitā'latahui'lh Dios. ¹⁵ Dios lej laka'lhu'manīni'n. Camakxektit que xla' nacāmaktāyayāni' milīhuākca'n. Tū' cataxtutāya'tit na ixtej Dios nīn kalhatin de hui'xina'n. Palh kalhatin taxtutāya, chuntza' cāmāmakchuyīl ā'makapitzīn a'nchīn takalhlaka'i'. ¹⁶ Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Tū' calakmaka'ntit a'ntū ixla' Dios, hua'chi Esaú. Xla' como ixuā'yancu'tun, stā'lh ixherencia a'ntū ixla' ixlalh como xla' līmaksāsti' ixuanī't. ¹⁷ Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ā'calīstān xla' ixlacasqui'n que ixmaxqui'palaca huan herencia. Lā' tū' maxqui'ca. Xla' ixcalhuan como xtāpalīcu'tulh a'ntū ixtlahuanī't. Lā' tulalh xtāpalīlh.

¹⁸ Hui'xina'n tū' ixui'lāna'ntit a'ntza' a'xn'i'ca' Dios māstā'lh huan ley nac kēstīn a'nlhā huanican

Sinaí. Huan israelitas xalaní'n makāntza' tatapajtzūlh huan nac Sinaí. Talaktzí'lh huan lamana' lā' huan cā'pucsua' lā' huan maklipni'. ¹⁹ Takaxmatli lakatin trompeta lā' lakatin tachihuīn. Lā' a'xni'ca' takaxmatli ixtachihuīn Dios, xlaca'n tasqui'nli que tū'tza' ixtakaxmatli. ²⁰ Lā' lej tajicua'lh a'xni'ca' Dios hualh que nīn tintí' I'xa'malh huan ixtūtzā'n huan kēstīn. Lā' nā hualh que palh lakatin animal natāya a'ntza' ka'lhī nalīlacata'lamaknīcan chihuix. ²¹ Lā' a'ntīn talaktzí'lh huā'mā', lej tajicua'lh. Lā' nā Moisés hualh: "Icxpipimā' como lej icjicua'n".

²² Hui'xina'n tū' chuntza' ta'nī'ta'ntit nac Sinaí. Hui'xina'n pimpā'na'ntit nac ā'lakatin kēstīn a'nlhā huanican Sión lā' nac cā'lacchicni' a'nlhā huī' Dios xalakahuan. Huā'mā' cā'lacchicni' hui'lacha' nac a'kapūn lā' huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' lej ta'a'nan lhūhua' ángeles. ²³ Lā' a'ntza' nā hui'xina'n pimpā'na'ntit nac a'kapūn a'nlhā tatakēxtimīnī't lā' tamācā'tanīmā'na Dios a'ntī xapū'la ixcamana' Dios, a'ntīn tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n nac a'kapūn. A'ntza' huī' Dios. U'tza' a'ntī nacājuzgarlīkō' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' nā a'ntza' tahui'lāna'ncha' ixlīca'tzīnca'n a'ntīn tanīnī'ttza' lā' Dios cātlahuani't xalacuan. ²⁴ Hui'xina'n kalhlaka'i'nī'ta'ntit que Jesucristo ū'tza' a'ntī māpūtaxtūnu'n. Xla' lacāxtlahuani't huan xasāsti' convenio. Lā' ixka'lhni' Jesucristo cāche'kē'ni'ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' huan lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' Jesucristo, ū'tza' más xatzey lā' tū' hua'chi a'ntū mālacnūlh Abel.

²⁵ Cakaxpa'ttit a'ntū huan Dios. Cāmāpātīnīca a'ntīn tū' ta'a'kahuañan'i'lh Moisés a'ntīn Dios māchihuīnīlh. Lā' ā'chulā' naquincātamāpātīnīyāni'

palh tū' kaxmatcu'tunāuj Dios a'nchī chihuīna'nācha' nac a'kapūn. ²⁶ Makāntza' Dios chihuīna'lh a'xni'ca' ixtatakēstoknī't huan israelitas pajitzu nac Sinaí. Lā' huan ti'ya't tachiquilh. Lā' chuhua'j Dios huanī't: "Quit na'icchiquipala huan ti'ya't. Lā' tū' xmān huan ti'ya't. Nā na'icchiqui huan a'kapūn". ²⁷ Lā' huā'mā' huanicu'tun que natasputkō' ixlīhuāk a'ntū cāmā'a'nanīnī't. Lā' natachoko xmān a'ntūn tūla xakā'līcan. ²⁸ Quina'n natā'latahui'layāuj Dios a'nlhā xla' māpa'ksīni'n a'nlhā tāyani' para pō'ktu. Chuhua'j namaxqui'yāuj pāxcatca'tzī Dios lā' na'a'cnīni'ni'yāuj lā' namācā'tanīyāuj chu a'nchī hua'chi xla' lacasqui'n. ²⁹ Ixlīstu'ncua' que Dios hua'chi lakatin ka'tla' lamana' como xla' nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuaña'ni'.

13

*Palh xa'nca nalatā'kchokoyāuj, chuntza'
nalīmāpāxuhuīyāuj Dios*

¹ Calāpāxqui'tit milīhuākca'n como hui'xina'n lītā'timīn. ² Camānū'tit na minchicca'n a'ntīn taminācha' de makat. A'makapitzīn a'ntīn chuntza' tatalahuānī't, xlaca'n tamānūnī't ángeles na ixchicca'n, a'yuj xapū'la tū' ixtaca'tzī palh xlaca'n ángeles ix-tahuānī't.

³ Tū' cacāpātza'nkātit a'ntī cāchī'canī't. Cacālakalhu'ma'ntit de xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n xatachī'nī'n con xlaca'n. Lā' tū' cacāpātza'nkātit a'ntīn tapātīnī'mā'na. Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n ixpātīnī'ntit hua'chi xlaca'n.

4 Lej tzey tapūchahuacan. Tū' līmakuan tlahuacan talākalhī'n. Dios nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatalhua talākalhī'n lā' ā'catūhuā hua'chi huā'mā'.

5 Tū' xmān capāstactit a'ncī nalīka'lhī'yā'tit tumīn. Līpāxuj catahui'la'tit palh ka'lhī'yā'tit lhūhua' tumīn o palh tū' lhūhua'. Dios huanī't: "Pō'ktu na'ictā'latahui'layāni'. Tū' maktin ictimakxtexni". **6** Lā' ū'tza' tū' catillījicua'uj. Tzē nahuanāuj: Huan Māpa'ksīni' Dios quimaktāya.

Tū' ictijicua'ni'lh a'ntū naquintatlahuani' tachi'xcuhuī't.

7 Cacāpāstactit xlaca'n a'ntīn pū'la cātamāsu'ni'ni' ixtachihuiñ Dios. Capāstactit a'ncī xlaca'n ix-talīlatlā'huan. Lā' cacāmaksca'ttit xlaca'n.

8 Jesucristo tū' taxtāpālī. Xla' pō'ktu chū'tza' a'ncī ixuanī't xapū'la lā' hasta chuhua'j lā' para pō'ktu. **9** Tū' catamakxtektit que nacātamāsu'ni'yāni' ā'tāpātin līmāsca'tīn a'ntūn tū' hua'chi kalhlaka'ī'yā'tit chuhua'j. Dios ū'tza' a'ntī quincāmaktāyayāni' a'ncī nalatā'kchokoyāuj chu a'ncī xla' lacasqui'n. Huan līmāsca'tīn ixpālacata a'ntū hua'can, huā'mā' tū' quincāmaktāyayāni'. A'yuj ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni' huan tamā'na līmāsca'tīn, huā'mā' tū' cāmaktāya xlaca'n.

10 Huan sacerdotes a'ntīn tascuja na ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n tzē natahua' macsti'na'j de huan ixquinītca'n animalhna' a'ntū mālacnūni'can Dios. Xtunc huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'canī't Dios a'ntū quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' lē'ksajna', ū'tza' Jesucristo. **11** Huan chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' lē'n ixka'lhnī' animalhna' xatamaknīn hasta huan nac lītokpān a'nlhā

huanican Lej Tasicua'lanālīn a'nlhā ixlīlakatu' cuarto. Lā' a'ntza' mālacnūni'can Dios huan ka'lhnī para nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixmacni'ca'n huan animalhna' a'ntū xatamknīn, huan tamā'na cāmāxtucan de huan ka'tla' cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' cālhuyucan. ¹² Lā' nā Jesús nā māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' nīlh. Chuntza' pātīni'l'h como ixka'lhnī' ixcalīmāpānūni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. ¹³ Lej lakmaka'nca Jesucristo a'xni'ca' māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni' lā' xtokohua'ca'ca huan nac cruz. Lā' quina'n como kalhlaka'ī'yāuj, ka'lhī nā napātīyāuj a'xni'ca' quincātalakmaka'nāni' por ixpālacata Jesucristo. ¹⁴ Huā'tzā' nac quilhtamacuj tintī' huan cā'lacchicni' a'ntū natahui'la para pō'ktu. Quina'n ka'lhīmā'nauj ā'lakatin cā'lacchicni' a'ntū nalaktzī'nāuj ā'calīstān. ¹⁵ Tū'tza' mālacnūni'yāuj Dios huan xatamknīn animalhna'. Līmakuan namaxqui'yāuj pāxcatca'tzī Dios. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna'. Lā' tasqui'nī namāka'tlī'yāuj Dios ixpālacata Jesucristo. ¹⁶ Tū' capātza'nkātit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' capātza'nkātit nalāmktāya'yā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū līpāxuhua Dios.

¹⁷ Cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' nac huan lītokpānna'. Lā' catlahua'tit a'ntū xlaca'n cātahuaniyāni'. Xlaca'n cāmaktaka'lhāni' hui'xina'n como talacasqui'n que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Xlaca'n natamaxqui' cuenta Dios a'nchīn tas-cuja. Xlaca'n con tapāxuhuān natascuja palh nat-lahua'yā'tit a'ntū nacātalīmāpa'ksiyāni'. Lā' palh tū' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit, xlaca'n natalīlakaputza. Lā'

huā'mā' tuntū' caticātlahuani'ni' hui'xina'n.

¹⁸ Cakalhtō'ka'tit por quit. Lā' quit icca'tzī que ictlōkentaxtūlh a'ntū Dios quilimāmacū'lh como pō'ktu ictlahuacu'tun a'ntūn tzēy.

¹⁹ Iccāsqu'i'ni'yāni' que lej caquilālikalhtō'ka'uj hui'xina'n que Dios palaj naquimacā'nācha' a'nlhā hui'lāna'ntit.

Huan līsicua'lanālīn

²⁰ Dios ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī' qui'a'clhcunucca'n. Xla' mālakahuanīchokoloh Jesucristo. Lā' Jesucristo nīlh lā' chuntza' līxapalh ixka'lhnī' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' līlacāxtlahualh huan convenio a'ntū lej tzey lā' a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' chuhua'j xla' pō'ktu quincāmuktaka'lhāni'. ²¹ Lā' Dios cacāmaxqui'ni' ixlīhuāk a'ntū nacāmktāyayāni' natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' nā quina'n caquincātlahuani' Dios chu a'nchī xla' lacasqui'n por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo para pō'ktu. Amén.

²² Tā'timīn, lej iccāsqu'i'ni'yāni' que līlacatzucu nalakapūtle'keyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni' nac huā'mā' carta. Tū' lej lhmā'n huanmā' carta a'ntū i'ccātzo'knuni'nī'ta'ni'. ²³ Iccāmāca'tzīnīcu'tunāni' que makxtekcanī'ttza' Timoteo. Lā' chuntza' tū'tza' tachī'n. Lā' palh xla' namin palaj, naquintā'a'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.

²⁴ Cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān. Lā' cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. Huan tā'timīn xalanī'n nac Italia cāmacā'ni'yāni' saludos.

²⁵ Lā' Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

**Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey
tachihuín ixpālacata Jesucristo
New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez
(MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)**

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49